

Vergaderjaar 2006–2007

31 050

Wijziging van de Wet financiering sociale verzekeringen, de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering en de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen in verband met het afschaffen van de mogelijkheid om eigenrisicodrager te worden voor de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering en de Inkomensverzekering voor volledig en duurzaam arbeidsongeschikten in het kader van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen, het afschaffen van de premiedifferentiatie voor de Arbeidsongeschiktheidskas en enige andere wijzigingen

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Algemeen

In dit wetsvoorstel wordt geregeld dat er in plaats van een gedifferentieerde premie voor de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) een uniforme premie WAO geldt en dat het niet meer mogelijk is om eigenrisicodrager voor de WAO te worden. Het wetsvoorstel bevat ook bepalingen over de financiering en het eigenrisicodragen voor de IVA, de regeling voor volledig en duurzaam arbeidsongeschikten in de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA). Met dit wetsvoorstel wordt ook uitvoering gegeven aan onderdeel IV, Participatie, 14.9 (De Pemba wordt afgeschaft), uit het coalitieakkoord van 7 februari 2007. De achtergrond van dit wetsvoorstel is als volgt.

Financiering WAO

Op 20 oktober 2006 heeft het kabinet de Tweede Kamer bericht dat het besloten heeft de premiedifferentiatie in de WAO (Pemba) per 2008 te beëindigen. Hiermee gaf het kabinet invulling aan het Najaarsakkoord van 5 november 2004. In dit najaarsakkoord was overeengekomen dat de IVA-uitkeringen met terugwerkende kracht zouden worden verhoogd en Pemba zou worden afgeschaft als de instroom in de IVA sinds januari 2006 daadwerkelijk beperkt was gebleven tot 25 000 op 12-maandsbasis en als de intentie van de in de Stichting van de Arbeid vertegenwoordigde centrale organisaties van werkgevers en werknemers met betrekking tot de loondoorbetaling in de eerste twee ziektejaren zoals verwoord in de Stichtingsverklaring van 5 november 2004, ook daadwerkelijk door cao-partijen was uitgevoerd.

De afschaffing van de premiedifferentiatie WAO is geregeld in het Besluit afschaffing Pemba WAO. Met ingang van 1 januari 2008 zullen er geen

gedifferentieerde premies voor de WAO meer zijn. Alle publiek verzekerde werkgevers zijn vanaf 2008 een uniforme premie voor de WAO verschuldigd. Zowel de individuele premiedifferentiatie voor de grote werkgevers als de branchegewijze premiedifferentiatie voor de kleine werkgevers wordt afgeschaft. De uitkeringen die ten laste komen van de Arbeidsongeschiktheidskas (Aok) worden gefinancierd uit een uniforme Aok-premie. Uit de techniek van de premiedifferentiatie volgt dat de uitkeringen dan met ingang van 1 januari 2006 niet meer worden toegerekend aan individuele werkgevers of branches. Dit wetsvoorstel biedt de basis voor de berekening van de uniforme Aok-premie. Voor de volledigheid zij vermeld dat de WAO dus vanaf 2008 gefinancierd wordt uit de basispremie Arbeidsongeschiktheidsfonds (Aof) en (voor publiek verzekerde werkgevers) de uniforme Aok-premie. De WAO-uitkeringen die zijn ingegaan in 2005 (nog beperkte instroom) komen tot en met 2010 ten laste van de Aok. Daarna worden alle WAO-uitkeringen, zowel van publiek verzekerde werkgevers als van eigenrisicodragers, gefinancierd uit de basispremie Aof. Het Aok kan dan geliquideerd worden.

Financiering IVA

Het besluit om de premiedifferentiatie WAO af te schaffen impliceert dat er ook geen premiedifferentiatie in de IVA komt. In de beleidsvorming zijn deze financieringsvormen altijd aan elkaar gekoppeld. Omdat het ten tijde van de besluitvorming over de WIA nog niet bekend was of de premiedifferentiatie zou blijven of zou verdwijnen, is besloten de premiedifferentiatie IVA uit te stellen totdat die duidelijkheid er zou zijn. Hiervoor waren zowel uitvoeringstechnische overwegingen als de overweging dat er in 2006 en 2007 geen eigenrisicodragen IVA zou zijn.

In hoofdstuk 3 Financiering van de memorie van toelichting bij de Invoeringswet WIA is gesteld dat als er geen premiedifferentiatie WAO meer zou zijn, er ook geen premiedifferentiatie IVA komt. De IVA-uitkeringen blijven vanaf 2008 (net als in 2006 en 2007) gefinancierd uit het Aof. Dit wetsvoorstel regelt de structurele situatie van de financiering van de IVA. Dat betekent dat geregeld wordt dat de IVA-uitkeringen ten laste komen van het Aof. Dit was voor de jaren 2006 en 2007 geregeld op basis van overgangsrecht (artikel 122b, zevende lid).

Eigenrisicodragen WAO

Dit wetsvoorstel bevat ook regelingen van het eigenrisicodragen voor de WAO en de IVA.

Het kabinet heeft de Tweede Kamer hierover op 20 december 2006 bericht. Per 2008 betalen alle werkgevers die publiek verzekerd zijn voor de WAO naast de basispremie Aof een uniforme premie voor de Aok. Omdat premiedifferentiatie en eigenrisicodragen beleidsmatig onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, is het wenselijk om de mogelijkheid te beëindigen om eigenrisicodrager WAO te worden.

De toegang tot de WAO zelf is per 29 december 2005 afgesloten; het gaat hier dus om het eigenrisicodragerschap voor de oude lopende gevallen. Het kabinet heeft besloten om het eigenrisicodragen WAO af te sluiten om te voorkomen dat werkgevers zonder of met lage arbeidsongeschiktheidslasten na een kostenrekening eigenrisicodrager WAO worden om zo geen uniforme Aok-premie te hoeven betalen. De uniforme Aok-premie voor de achterblijvers zou dan sterk stijgen. Immers, werkgevers kunnen nu in tegenstelling tot de situatie voor inwerkingtreding van de WIA exact uitrekenen wat hun financiële lasten zijn als eigenrisicodrager respectievelijk publiek verzekerde. Werkgevers die al eigenrisicodrager WAO waren, kunnen dat blijven.

Dit is al geregeld bij algemene maatregel van bestuur op 21 december 2006 (Stb. 2006, 725). Daardoor is zeker gesteld dat het voor werkgevers

kenbaar is dat aanvragen gedaan vanaf 24 november 2006 (het moment dat het voornemen om het eigenrisicodragen af te schaffen bekend werd) afgewezen worden. Voor startende grote ondernemers eindigde de mogelijkheid om bij de start eigenrisicodrager WAO te worden met ingang van 29 december 2006.

Eigenrisicodragen IVA

Tegelijk met het afschaffen van de mogelijkheid om eigenrisicodrager WAO te worden, wordt in dit wetsvoorstel ook de mogelijkheid om eigenrisicodrager voor de IVA te worden, beëindigd door een wijziging van artikel 40 van de Wet financiering sociale verzekeringen (Wfsv). Dit hangt samen met eerdere besluitvorming over de samenhang tussen het eigenrisicodragen en de premiedifferentiatie WAO en IVA zoals toegelicht in de memorie van toelichting van de Invoeringswet WIA.

Hierin is aangegeven dat het eigenrisicodragen IVA pas zou worden ingevoerd in 2008, onder de voorwaarde dat de premiedifferentiatie WAO dan nog bestaat. Nu de premiedifferentiatie WAO definitief is komen te vervallen, betekent dit dat er ook geen eigenrisicodragen mogelijk wordt voor de IVA. Dit betekent dat het artikel 40 (dat gaat over het eigenrisicodragen) aangepast wordt en de artikelen die gaan over het overgangsrecht premiedifferentiatie en eigenrisicodragen (artikel 122b tot en met artikel 122e) komen te vervallen.

Overige punten

Tot slot bevat dit wetsvoorstel een regeling over de financiering van uitkeringen bij terrorisme in verband met garantiestellingen. Voor schade ten gevolge van terrorisme wordt aangesloten bij het Besluit Zorgverzekering.

Effecten voor de uitvoering

De effecten van dit wetsvoorstel zijn marginaal. Voornamelijk wordt met dit wetsvoorstel een wettelijke basis gecreëerd voor het berekenen van de uniforme premie voor de Arbeidsongeschiktheidskas en wordt geregeld dat het niet meer mogelijk is om eigenrisicodrager voor de WAO te worden. Bij de invoering van de Wet WIA is aan UWV budget ter beschikking gesteld voor de implementatie van het hele WIA-complex. Daaronder valt ook hetgeen met dit wetsvoorstel wordt geregeld. Het effect op de uitvoeringskosten van UWV is dan ook nihil.

Gevolgen voor bedrijven: nalevingkosten, administratieve lasten en overige kosten

Met ingang van 1 januari 2008 zullen er geen gedifferentieerde premies voor de WAO meer zijn, maar vervangen worden door een uniforme premie. De gevolgen van het afschaffen van de gedifferentieerde premies kunnen als volgt geschetst worden. De uniforme Aok-premie geldt voor zowel grote als kleine werkgevers. Voor een individueel bedrijf zal de uniforme premie niet meer afhankelijk zijn van de hoogte van het risico. In vergelijking met de situatie dat de gedifferentieerde premie blijft gehandhaafd, zal de uniforme premie voor een individueel bedrijf hoger uitvallen als het individuele werkgeversrisico lager is dan het gemiddelde risico. Daarnaast zal de uniforme premie voor een individueel bedrijf lager uitvallen als het individuele werkgeversrisico hoger is dan het gemiddelde risico. Het verschil tussen de minimale gedifferentieerde premie en de uniforme premie kan voor een grote werkgever met een nul-risico maximaal 0,4%-punt zijn (uitgaande van een uniforme premie van 0,4%) en het verschil tussen de maximale gedifferentieerde premie en de uniforme premie voor een werkgever met een hoog risico 1,2%-punt. Het totale

bedrag, dat via de premies opgebracht zal worden, blijft gelijk. Verder geldt dat bij de overgang van een gedifferentieerde premie naar een uniforme premie er geen veranderingen zullen optreden in de administratieve lasten en nalevingkosten voor werkgevers.

Het afschaffen van de premiedifferentiatie WAO impliceert dat er ook geen eigenrisicodragen mogelijk wordt voor de IVA vanaf 2008. De huidige situatie blijft dus gehandhaafd en er zijn derhalve geen gevolgen voor bedrijven en administratieve lasten te schetsen.

2. Artikelsgewijs

Artikel I, onderdelen A, B, J, K en M

De wijzigingen van de artikelen 33, tweede lid, 34, eerste lid, 75, tweede lid, 76a, tweede lid en 116, onderdeel a, van de Wfsv houden verband met het vervangen van de gedifferentieerde premie door een uniforme premie ten behoeve van de Arbeidsongeschiktheidskas in artikel 37 van de Wfsv.

Artikel I, onderdeel C

De wijziging van artikel 37 van de Wfsv is het gevolg van het vervallen van de premiedifferentiatie WAO. Als gevolg hiervan wordt de gedifferentieerde premie ten behoeve van de Arbeidsongeschiktheidskas vervangen door een uniforme premie.

Artikel I, onderdeel D

Als gevolg van het vervallen van de gedifferentieerde premie ten behoeve van de Arbeidsongeschiktheidskas, wordt in artikel 38a, eerste lid, dat regels bevat voor de vervanging van de gedifferentieerde premie door het rekenpercentage, de verwijzing naar artikel 37 geschrapt. In verband hiermee wordt in het tweede lid van artikel 38a de verwijzing naar de artikelen 8, 9 en 11 van de WAO vervangen door een verwijzing naar artikel 11 van de WIA.

Artikel I, onderdelen E, F, G, H, I

In artikel 40, eerste lid, van de Wfsv wordt onderdeel b geschrapt. Dit onderdeel kan worden geschrapt omdat bij algemene maatregel van bestuur van 21 december 2006 (Stb. 2006, 725) de mogelijkheid om eigenrisicodrager te worden voor de WAO is afgeschaft en daarmee samenhangend ook het eigenrisicodragerschap IVA niet mogelijk is. Door het schrappen van onderdeel b kan onderdeel c worden verletterd tot b. De wijzigingen in de onderdelen E, F, G, H en I houden direct verband met het schrappen van onderdeel b en het verletteren van onderdeel c tot onderdeel b. Aangezien werkgevers die reeds eerder toestemming hebben verkregen om eigenrisicodrager WAO te worden, dit nog wel blijven, blijft het noodzakelijk in artikel 46 van de Wfsv te bepalen dat degene die thans nog zelf het risico draagt van betaling van de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen overeenkomstig hoofdstuk IIIA van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering vrijgesteld is van de uniforme premie, bedoeld in artikel 37 van de Wfsv en de vervangende gedifferentieerde premie, bedoeld in artikel 38a van de Wfsv. In onderdeel H van de onderhavige wet is dit tot uitdrukking gebracht.

Artikel I, onderdeel E

In artikel 40 van de Wfsv wordt het achtste lid aangepast zodat de garantie van een bank of verzekeraar die een eigenrisicodrager over moet leggen,

zich niet uitstrekt tot schade die worden veroorzaakt door terroristische handelingen voor zover de totale schade (betreft ook andere schade dan uitkeringsschade) die in een kalenderjaar ten gevolge van dergelijke handelingen bij schade- of levensverzekeraars waarop de Wet op het financieel toezicht van toepassing is, zal worden gedeclareerd naar verwachting van de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. hoger zal zijn dan het door die maatschappij herverzekerde maximumbedrag per kalenderjaar.

Artikel I, onderdeel L

In hoofdstuk 7 van de Wfsv zijn bepalingen opgenomen over de fondsen in het kader van de werknemersverzekeringen. Zo is in dat hoofdstuk in artikel 114 geregeld welke bedragen ten gunste van het Arbeidsongeschiktheidsfonds (Aof) komen. Op grond van artikel 114, onderdeel f, komt een rijksbijdrage ten gunste van het Aof ter dekking van de uitkeringslasten van de uitkeringen op grond van hoofdstuk 3, afdeling 2, paragraaf 2, en op grond van het overgangsrecht van artikel 3:30 van de Wet arbeid en zorg (uitkeringslasten in verband met zwangerschap en bevalling voor degene die doorgaans op minder dan vier dagen per week uitsluitend of nagenoeg uitsluitend diensten verricht ten behoeve van het huishouden (klussen in en om het huis) van de natuurlijke persoon tot wie hij in dienstbetrekking staat). Onbedoeld is, met de invoering van de Wfsv met ingang van 1 januari 2006, niet geregeld dat de rijksbijdrage ook voorziet in een vergoeding voor de uitvoeringskosten die met deze uitkeringen gepaard gaan. Met de onderhavige wijziging wordt dit hersteld. De wijziging van artikel 114 van de Wfsv zal terugwerken tot en met 1 januari 2006. Zodoende kunnen de uitvoeringskosten over eerdere jaren (2005 en 2006) met terugwerkende kracht worden meegenomen met de rijksbijdrage Arbeidsongeschiktheidsfonds 2007, die in 2008 wordt vastgesteld. Vóór 2007 geldt dit voor de genoemde uitkeringslasten van degene, die doorgaans op minder dan drie dagen per week uitsluitend of nagenoeg uitsluitend huiselijke of persoonlijke diensten verricht ten behoeve van de natuurlijke persoon tot wie hij in dienstbetrekking staat.

Artikel I, onderdeel N

Door de wijziging van artikel 117, eerste lid, van de Wfsv wordt tot uitdrukking gebracht dat de IVA-uitkeringen niet ten laste van de Arbeidsongeschiktheidskas komen. Door het schrappen van «arbeidsongeschiktheidsuitkeringen op grond van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen» in artikel 117, eerste lid, komen de IVA-uitkeringen op grond van artikel 115 ten laste van het Arbeidsongeschiktheidsfonds. In verband hiermee wordt ook het zesde lid aangepast. In het tweede tot en met vijfde lid wordt «periode van vier jaar» vervangen door «periode van vijf jaar». De periode gedurende welke de WAO-uitkeringen ten laste komen van de Arbeidsongeschiktheidskas is vijf jaar. Door middel van de Verzamelwet sociale verzekeringen 2007 was deze aanpassing reeds in het eerste lid aangebracht. Verzuimd was daarbij om dit ook in het tweede tot en met vijfde lid aan te passen. Door middel van de onderhavige wijziging wordt dit hersteld. Door de wijziging van het achtste lid wordt tot uitdrukking gebracht dat ten laste van de Arbeidsongeschiktheidskas de bedragen komen van de premiekorting en premievrijstelling bij marginale arbeid, bedoeld in afdeling 6 van hoofdstuk 3 van de Wfsv, die door de werkgever worden toegepast op de uniforme premie ten behoeve van de Arbeidsongeschiktheidskas. De verwijzing naar artikel 38a komt hiermee te vervallen.

In het negende lid wordt onderdeel c geschrapt. Vanaf de invoering van de Arbeidsongeschiktheidskas worden de uitvoeringslasten ten laste gebracht van het Arbeidsongeschiktheidsfonds. Per 1 januari 2007 is de

verplichting ingegaan om de uitvoeringslasten ten laste te brengen van de Arbeidsongeschiktheidskas. Het is echter om uitvoeringstechnische redenen niet mogelijk gebleken om de uitvoeringskosten toe te rekenen aan de Arbeidsongeschiktheidskas. Daarom wordt onderdeel c geschrapt. Deze wijziging werkt terug tot en met 1 januari 2007 aangezien de verplichting om uitvoeringskosten toe te rekenen aan de Arbeidsongeschiktheidskas met ingang van die datum bestond.

Artikel I, onderdeel O

Parallel aan artikel 117, achtste lid, wordt in artikel 117b, vijfde lid, de verwijzing naar artikel 38a vervangen door een verwijzing naar artikel 38. Dit omdat de premiekorting en de premievrijstelling bij marginale arbeid door de werkgever, op de gedifferentieerde premie, bedoeld in artikel 38 van de Wfsv moet worden toegepast.

Artikel I, onderdeel P

De artikelen 122b, 122c, 122ca, 122d en 122e komen te vervallen omdat deze bepalingen van overgangsrecht inzake premiedifferentiatie en eigenrisicodragen materieel zijn uitgewerkt of in het geval van eigenrisicodragen IVA niet zullen worden toegepast.

Artikel II, onderdelen A, B, C en D

In verband met het vervallen van de mogelijkheid om eigenrisicodrager te worden komt artikel 40, eerste lid, onderdeel b, van de Wfsv te vervallen. In artikel 1 van de WAO, dat de definitie bevat van eigenrisicodrager voor die wet, wordt de verwijzing naar dat onderdeel daarom geschrapt. In verband hiermee worden ook de artikelen 75a, eerste lid, aanhef, 75h, eerste lid, en 87e van de WAO aangepast.

Artikel III, onderdeel A

In verband met het vervallen van de mogelijkheid in artikel 40 van de Wfsv om eigenrisicodrager te worden voor de WAO en daarmee samenhangend de mogelijkheid om eigenrisicodrager te worden voor de IVA wordt artikel 1 van de WIA, dat de definitie bevat van eigenrisicodrager voor die wet, aangepast.

Artikel III, onderdeel B

Artikel 115 van de WIA bevat een beperking van de bezwaar- en beroepsgronden voor een werkgever. In dat artikel wordt verwezen naar de in artikel 37, tweede en derde lid, van de Wfsv bedoelde opslag of korting. Bedoeld is echter de opslag of korting in het kader van de gedifferentieerde WGA-premie ten behoeve van de Werkhervattingskas als bedoeld in artikel 38, tweede en derde lid, van de Wfsv. Door middel van de onderhavige wijziging wordt artikel 115 in overeenstemming met deze bedoeling gebracht.

Artikel IV

Het merendeel van het wetsvoorstel treedt in werking per 1 januari 2008. De inwerkingtredingsbepaling maakt gedifferentieerde inwerkingtreding mogelijk, eventueel met terugwerkende kracht. Hier is in de eerste plaats voor gekozen in verband met de wijziging van artikel 114, onderdeel f, van de Wfsv. Door de verlening van terugwerkende kracht aan deze wijziging tot 1 januari 2006 kunnen de uitvoeringskosten in verband met uitkeringen in het kader van zwangerschap en bevalling voor personen die vallen

onder de regeling dienstverlening aan huis over de jaren 2005 en 2006 worden meegenomen met de rijksbijdrage Arbeidsongeschiktheidsfonds 2007. Voorts zal het vervallen van onderdeel c van artikel 117, negende lid, van de Wfsv terugwerken tot en met 1 januari 2007 aangezien de verplichting om uitvoeringskosten toe te rekenen aan de Arbeidsongeschiktheidskas met ingang van die datum bestond.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. P. H. Donner